

25. sept. 2024

The Media Council for Children
and Young People, Denmark

Jour. nr. 24/12043-1

Feedback vedr. Forordningen om digitale tjenester – retningslinjer for håndhævelsen af beskyttelsen af mindreårige online v. Medierådet for Børn og Unge

På baggrund af indkaldelse af feedback ved Den Europæiske Kommission (Ref. Ares (2024)5538916 - 31/07/2024) giver Medierådet for Børn og Unge hermed sine bemærkninger vedr. Forordningen om digitale tjenester – retningslinjer for håndhævelsen af beskyttelsen af mindreårige online.

Medierådet for Børn og Unge er et uafhængigt råd, nedsat af den danske kulturminister, som har til opgave at oplyse og rådgive om børn og unges digitale dannelse, herunder om børn og unges digitale tryghed, trivsel og rettigheder.

Medierådet for Børn og Unge er koordinator og videnscenter i det danske Sikker Internet Center (SIC) sammen med Red Barnet (hotline) og Center for Digital Pædagogik (helpline).¹ SIC DK har koordineret budskaber til dette call og bidrager enkeltvis med vores forskellige perspektiver, da de supplerer hinanden. SIC DK bakker op om Sikker Internet Centre som bidragsydere til drøftelser af implementeringen og håndhævelsen af Forordningen om digitale tjenesters (DSA) forpligtelser.

Medierådets bemærkninger følger herefter.

1. Bemærkninger

a) Barnets bedste og øvrige rettigheder

Det er stater (og statssammenslutninger), som skal bestemme, hvad der er børns bedste, ikke digitale tjenester eller andre virksomheder.²

Børns bedste og rettigheder iht. FN's børnekonvention og General Comment 25, skal være det primære hensyn hos digitale tjenester, som giver børn adgang til deres tjeneste. I denne henseende er der brug for en væsentlig forandring af tjenesternes mekanismer og brugerflade. Børns bedste skal være det primære hensyn, og derved må tjenestens eventuelle brugerengagement og økonomiske incitamenter vige herfor. De digitale tjenester, særligt de største (Very Large

---

¹ Sikker Internet Center Danmark (SIC DK) er et nationalt konsortium, der under overskriften 'Better Internet for Kids+' arbejder for at udføre en fælles europæisk strategi om at styrke et mere sikkert internet og ansvarlig brug af digitale medier, særligt for børn og unge, samt at bekæmpe ulovligt og uønsket indhold hos slutbrugeren. SIC DK er medfinansieret af Den Euro-pæiske Union gennem Digital Europe-programmet. SIC DK er et konsortium bestående af de tre organisationer Red Barnet (Hotline), Center for Digital Pædagogik (Helpline) og Medierådet for Børn og Unge (Videnscenter og koordinator).

² Livingstone et al. 2024: The best interest of the child in the digital environment, s. 13.

Online Platforms - VLOPs), som er omfattet af DSA'en, er ikke indrettet med udgangspunkt i børns rettigheder. Mange tjenester, som børn bruger i dag, er udviklet til voksne brugere og med aldersgrænser, der tager afsæt i grænser for samtykke og kontraktindgåelse. Aldersgrænserne tager ikke tilstrækkeligt hensyn til brugernes alder, rettigheder og beskyttelse. Det ses bl.a. ved de mange og alvorlige risici og konsekvenser, som børn og unge oplever i forbindelse med deres digitale færden. Danske undersøgelser viser fx hvordan, hvert tredje barn og hver anden ung har oplevet digitale krænkelser inden for det seneste år, samt at dem, der er ensomme og har lav trivsel, er endnu mere udsatte.³ Derudover viser en undersøgelse, hvordan tre ud af ti børn i 4. klasse, og seks ud af ti børn i 7. klasse har set indhold på sociale medier, som gjorde dem bekymrede eller ubehageligt til mode.⁴ Dertil kommer, at der er en forestilling blandt mange børn om, at de selv er hovedansvarlige for, hvad de oplever på sociale medier,⁵ hvilket kun gør det endnu mere vigtigt at implementere tilstrækkelig beskyttelse og alderssvarende deltagelsesmuligheder for børn på digitale tjenester.

På baggrund af ovenstående, kan Kommissionen med fordel overveje, hvordan de eksisterende logikker bag tjenesternes forretningsmodeller er forenelige med hensynet til børns rettigheder. Det er Medierådets klare opfattelse, at forretningsmodeller, som bygger på at maksimere engagement, indsamle data og på baggrund heraf sælge målrettede annoncer, for igen at skabe større engagement, der fører til yderligere datahøst, ikke er foreneligt med et tilstrækkeligt hensyn til børns ret til sikker deltagelse i digitale miljøer på egne præmisser, herunder retten til privatliv, sikkerhed, ytringsfrihed og selvbestemmelse.

Medierådet bidrager nedenfor med input til, hvad der skal til for, at de digitale tjenester kan tage det nødvendige hensyn til børn og unges rettigheder.

Det er først og fremmest afgørende, at Kommissionen definerer, hvad barnets bedste er, i forskellige kontekster og for forskellige aldre, samt hvordan tjenesten skal dokumentere, at de har barnets bedste som primært hensyn ved enhver eksisterende og kommende funktion på tjenesten. Barnets bedste bør tage afsæt i FN's Børnekonvention. Derudover er der vigtige pejlemærker for implementering af barnets bedste i general FN's General Comment [14](#) og [25](#) samt udgivelsen af [Livingstone et al. 2024: 'The best interest of the child in the digital environment'](#).

Kommissionen kan også med fordel vælge at skitsere, hvornår og hvilke andre hensyn, der kan veje tungere end barnets bedste i konkrete situationer og vurderinger. Hertil er viden om børns behov i forskellige aldre vigtig iht. nødvendig implementering af alderstilpasning, da børn i forskellige aldre har

---

³ Rambøll for Red Barnet 2021, Børn og unges oplevelser med digitale krænkelser

⁴ Børns Vilkår 2024: Børns liv med sociale medier

⁵ Børns Vilkår 2024: Børns liv med sociale medier

forskellige behov. Viden som understøttes af involvering af børn og unge selv, så deres indflydelse og selvbestemmelse styrkes i det digitale miljø.

Medierådet har skitseret følgende om barnets bedste i rådets etiske retningslinjer, som kan sætte retning for implementering af børns rettigheder i det digitale miljø:

1. The platform must be designed in the best interest of the child

1.1 Digital service providers must design their services with the best interests of the child as a primary consideration if they are intended for or can be accessed by children.

1.1.1. Consideration of the best interests of the child means that the service provider designs, operates, and continuously adapts its service with respect for the rights of the child in the digital environment and takes into account the best interests of children, including their cognitive and emotional development.

1.1.2. Children, young people, and parents must be continuously involved in the adaptation of the service. This applies to design, development, and ongoing evaluation.⁶

a) Kommissionen og staterne skal afgrænse og definere

Foruden definitioner af barnets bedste, er der behov for definitioner og afgrænsninger af begreberne, som er pejlemærker i materialet og i DSA'en i øvrigt. Herunder, hvad der menes med fx privacy, safety og security, samt hvordan det vurderes og måles.

Privatlivets fred (privacy) er beskyttet ved rettighedskonventioner og lovgivning fx GDPR og national databeskyttelseslov, men disse håndhæves ikke til fulde. Derfor skal tilsyn intensiveres massivt for at indfri børns ret til privatliv. De store tech-virksomheder har selv udtalt, at det er vanskeligt for dem at udvikle effektive metoder og redskaber til privatlivsbevarende aldersverificering, som fx ikke behandler yderligere personlige oplysninger som fx biometriske data. Formodningen fra politisk side kan med rette være, at det handler om prioritering, idet en effektiv aldersverificering vil få negativ betydning for virksomhedernes profit. Tech-giganternes udlægning og denne type dilemmaer har længe været debatteret, hvilket formodes at have udskudt arbejdet med løsningen og dermed børnebeskyttelsen, hvor aldersverificering er afgørende.

⁶ Ethical Guidelines, by The Media Council for Children and Young People
<https://digitaletik.dk/Media/638366801287660613/The%20ethical%20guidelines.pdf>

I Danmark har vi samtidig set eksempler på, hvordan digitale tjenester har omgået den nationale aldersgrænse på 15 år for samtykke i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester direkte til børn, som den danske regering har indført med henblik på at styrke børnebeskyttelse. Tjenesterne har begrundet en manglende overholdelse af dette krav ved at henvise til, at de baserer profiloprettelsen på en kontrakt med børn under 15 år og ikke et samtykke, og derfor kan *”de sociale medier således godt have en aldersgrænse, som er lavere end aldersgrænsen for samtykke – forudsat at barnet gyldigt kan indgå en kontrakt.”*⁷

Udfordringerne med effektiv aldersbeskyttelse efterlader altså behov for tydelig afgrænsning og definitioner fra Kommissionen, samt effektiv håndhævelse, således, at de digitale tjenester ikke udnytter selv små fortolkningsrum.

Ifølge Medierådets etiske retningslinjer, kan spørgsmål om børns data håndteres mere etisk ansvarligt ved følgende:

3. Use of children's data must be minimized and in the best interest of the child

3.1. The service must by default have the highest level of privacy. This entails that by default the use of children's data is limited to what is essential for the functioning of the service. The collection and processing of personal data about children for commercial use must be excluded. This applies, for example, for marketing and profiling purposes. Data collection and processing that does not have the best interests of the child as a primary consideration must be excluded. The service provider must also document how they comply with data responsibility and data minimization, cf. the basic principles of the GDPR.

3.1.1. Consent to data collection and processing must only be given freely and on an informed basis and must otherwise comply with the conditions for valid consent under the GDPR. The service provider must communicate in an age-appropriate manner and ensure that the child understands what personal data is collected, for what purpose, how it is processed, and what consequences it may have for the child.

3.1.2. The service provider must only share data about a child if it is strictly necessary to safeguard the best interests of the child and/or important public interests, which excludes data sharing for commercial reasons, cf. 3.1. Any sharing of data about a child must be justified.

3.1.3. The possibility for the child/parent to change the default settings, cf. section 3.1, must be weighed against the best interests and rights of the child. If the child changes a setting, such as enabling geolocation, the change must, as far as possible, only apply to the child's current session. The service provider must

⁷ Brev fra Datatilsynet d 29.04.24

<https://www.datatilsynet.dk/Media/638501550348383386/Brev%20til%20b%C3%B8rns%20vilk%C3%A5r.pdf>

inform the child/parent of the consequences the change may have and communicate this in accordance with the principles in section 2.1.

Tryghed (Safety): “Safety protects the people using them from harm by the devices and networks (and therefore third parties).”⁸ Safety eller tryghed indebærer en bred palette af udfordringer og temaer. Dette skal indkredses af Kommissionen, og hertil kan der hentes inspiration fra Online Safety Act i England. Tryghed/safety er knyttet til barnets individuelle position og oplevelse, hvorfor det afhænger af mange faktorer, bl.a. alder, sociale forudsætninger, kognitive forudsætninger m.m. Samtidig er det dokumenteret, at børn i udsatte positioner er særligt udsatte digitalt, hvorfor det digitale kan være en forstærkende faktor for børn, som fx mistrives eller er ensomme, og deres risiko for utrygge/unsafe oplevelser online.⁹

I Medierådets partnerskabsprojekt On – sammen om digital dannelse er 'online safety' omsat til syv dannelsesprincipper, som kan tilgås her:

[digitale fællesskaber](#), [privatliv og sikkerhed](#), [balance i en hverdag med digitale medier](#), [digitale forretningsmodeller](#), [demokrati og deltagelse](#), [digitale krænkelser og skadeligt indhold](#) og [identitet og idealer](#). Kommissionen kan med fordel omsætte begrebet tryghed (online safety) til operationelle retningslinjer, så tjenesterne pålægges at forholde sig til helheden af det komplekse felt. Derudover kan Medierådets etiske retningslinjer også inspirere til, at sætte konkrete retningslinjer op for dette.¹⁰

Sikkerhed (Security): “[Cybersecurity](#) protects **devices** and **networks** from harm by third parties.”¹¹. Dette kan dække teknisk beskyttelse mod digital svindel, hacking, phishing osv. Hertil skal tjenesterne indføre højt sikkerhedsniveau som standardindstilling og oplyse brugerne om sikker praksis på deres tjeneste.

Mørke mønstre (Dark patterns): Et andet væsentligt begreb i DSA'en, som dog ikke nævnes i feedback-materialet, er 'dark patterns'. Artikel 25, stk. 1 i forordningen om digitale tjenester handler om forbuddet mod "dark patterns" eller designs som vildleder og manipulerer imod barnets interesse: *”Udbydere af onlineplatforme må ikke udforme, organisere eller drive deres onlinegrænseflader på en måde, der vildleder eller manipulerer tjenestemodtagerne, eller på en måde, som på anden vis væsentligt fordrejer eller forringer tjenestemodtagernes evne til at træffe frie og informerede beslutninger.”*

Brugere af digitale tjenester i dag, herunder børn, har begrænset mulighed for at træffe frie valg og informerede beslutninger i digitale miljøer, hvorfor

⁸ SWGfL <https://swgfl.org.uk/online-safety/what-is-online-safety/>

⁹ Rambøll for Red Barnet 2021, Børn og unges oplevelser med digitale krænkelser

¹⁰ Medierådets etiske retningslinjer

<https://digitaletik.dk/Media/638366801287660613/The%20ethical%20guidelines.pdf>

¹¹ Swgfl.org <https://swgfl.org.uk/online-safety/what-is-online-safety/>

vildledning/manipulation skal defineres bredt og håndhæves, for at understøtte et digitalt miljø, hvor brugere kan færdes uden at udsættes for manipulation.

Det er manipulerende, når tjenesteudbyderen indsamler data og tilpasser adfærdsdesignet til brugerens profil samt adfærd uden ens vidende og uden mulighed for at vælge det fra. Manipulationen bør derfor også omfatte udnyttelsen af menneskets psyke via adfærdsdesign. Eksempelvis brugen af indholdsanbefalingssystemer og autoplay, som automatisk viser tiltagende ekstremt indhold, baseret på brugernes data, hvilket bliver på bekostning af brugerens oplyste, frie valg, tidsforbrug og beskyttelse mod uønsket og potentielt skadeligt indhold. Sådanne metoder kan også have skadelige effekter på samfundet, da indhold som fx mis- og desinformation, propaganderende og ekstremistisk indhold, skubbes frem og kan polarisere, radikaliserer og udbrede samfundsskadelig praksis.¹²

De eksisterende forretningsmodeller hos de digitale tjenester, der er omfattet af DSA'en, benytter i vidt omfang manipulation og skubber brugernes adfærd i retninger baseret på tjenestens interesse, hvilket kan bryde med brugernes grundlæggende rettigheder. Det kræver et opgør med den udbredte manipulation for at sikre barnets bedste, og derfor anbefaler Medierådet en bred definition af 'dark patterns', som tager tilstrækkeligt hensyn til brugerens rettigheder.

b) Spiltjenester skal omfattes af DSA'en

Udfordringerne for børnebeskyttelse, herunder uetiske forretningsmodeller, datahøst, fastholdelse og manipulation m.m findes også på digitale spiltjenester, og samtidig udgør digitale spil en væsentlig del af børn og unges digitale forbrug.¹³ Derfor anbefaler Medierådet, at spiltjenester også indgår i de af DSA'en omfattede tjenester, herunder at større spiltjenester, der har platformskaraktter kategoriseres som VLOP's, så DSA'ens værktøjer også kan anvendes på disse.

c) Styrket håndhævelse af EU-regulering vedr. børnebeskyttelse

Der er behov for at styrke håndhævelsen af gældende EU-lovgivning på det digitale børnebeskyttelsesområde.

En højaktuel risiko for børn i dag er manglende databeskyttelse. Der findes lovgivning (GDPR og national databeskyttelseslovgivning), omkring brugen af børns data, som ikke overholdes i dag, og det fokus sætter DSA'en yderligere streg under. Et eksempel på manglende data- og børnebeskyttelse er, hvordan visse VLOP's fortsat profilerer og målretter deres annoncering til mindreårige,

¹² Hendricks, V. og Mehlsen, C, 2019: 'Like', Center for Information og Bolestudier (CIBS), Københavns Universitet https://www.madsvestergaard.dk/files/ugd/03b5fa_b93630ab4cb04b1c97c4a8fbad0ecfb9.pdf

¹³ Medierådet for Børn og Unge, DR og Det Danske Filminstitut, 2023: Børns Spillevaner <https://medieraadet.dk/viden/spil-og-gaming/undersogelse-boerns-spillevaner-2023>

og samarbejder om den ulovlige praksis, som holdes skjult for offentligheden.¹⁴ Dette er et eksempel på manglende implementering af lovgivning og børnebeskyttelse.

Dertil er der behov for markant intensivering af håndhævelsen af de eksisterende regler, bl.a. GDPR, UCP-direktivet og DSA'en. Derfor bør håndhævelsen af DSA'en ledsages af økonomi og initiativer for effektivering af øvrig EU-regulering. Dette med henblik på at vende magtforholdet til staternes fordel og statuere eksempler på alvoren i brud på EU-lovgivningen.

d) Aldersgrænser, aldersverificering og alderstilpasning

Tjenester skal have en aldersgrænse, der relaterer sig til hvem tjenesten er alderssvarende og ikke-alderssvarende for, hvilket skal begrundes iht. børns rettigheder. For at håndhæve aldersgrænserne vil effektiv og privatlivsbeskyttende aldersverificering være nødvendig. Dertil kommer en væsentlig styrket alderstilpasning – inklusive indholdsmoderation. Børn i forskellige aldre har forskellige behov, herunder i forhold til modenhed, kognitiv udvikling m.m., derfor er der brug for en alderstilpasning, som afspejler dette.

Kommissionen bør derfor udarbejde en ramme for, hvad der er alderssvarende/ikke-alderssvarende for forskellige aldersgrupper, som tjenesterne skal tage afsæt i deres alderstilpasning. Hertil er løbende dialog mellem tjenesterne og Kommission, myndigheder, SIC's m.fl. nødvendig.

Alderstilpasning vil i nogle henseender være kulturelt bestemt, hvorfor nationalstaterne skal have medbestemmelse, fx hvad angår beslutninger om børns eksponering for nøgenhed og seksuelle skildringer. Dertil kan fornævnte fora også understøtte beslutninger omkring de nationale, og kulturelle sammenhænge samt alderstilpasning.

e) Redaktøransvar

Tjenesters indholdsmoderation skal styrkes og tjenester skal pålægges et ansvar for at beskytte børn mod ikke-alderssvarende indhold. Brugergenereret indhold kan være en udfordring for effektiv alderstilpasning. En metode til at pålægge tjenesterne det ansvar kan være at påføre dem et redaktionelt ansvar for det indhold, der distribueres via deres platforme. Derudover kan et forum for Kommission, myndigheder, SIC's m.fl. også være relevant for at sikre balancegangen mellem forskellige grundlæggende rettigheder (ytringsfrihed, adgang til information, beskyttelse mod skade m.v.). Tjenesterne vil forventeligt opponere imod dette, da det vil påføre dem væsentlige nye byrder ift. risikominimering. Tjenesterne vil formodentlig argumentere for, at de dermed vil være nødsaget til at tillade langt mindre alsidigt indhold, hvilket vil begrænse brugernes ytringsfrihed. I denne forbindelse er det værd at bemærke,

¹⁴ Financial Times 08. aug 2024: 'Google and Meta struck secret ads deal to target teenagers' <https://www.ft.com/content/b3bb80f4-4e01-4ce6-8358-f4f8638790f8>

at tjenesternes forretningsmodel aktuelt bygger på brugernes engagement. Af den årsag vil de have interesse i, at sikre et alsidigt udbud af informationer og funktioner og incitament til at skabe effektive systemer, der begrænser skadeligt indhold uden unødige afledte yderligere begrænsninger i ytringsfriheden.

2. Beskriv alle større risici og problemer, der er forbundet med at sikre et højt niveau af privatlivets fred, tryghed og sikkerhed for mindreårige online

a) Balance mellem alle børns rettigheder

Der vil opstå dilemmaer omkring afvejningen af børns rettigheder mod hinanden, fx ytrings- og informationsfrihed versus beskyttelse mod skade. Børns rettigheder skal balanceres, så børn kan deltage i det digitale miljø på deres præmisser, uden at lide skade. Igen er det medlemsstater og Kommissionen, som skal afveje dette, ikke tjenester/virksomheder. Der findes talrige eksempler på, at digitale tjenester prioriterer egne kommercielle interesser på bekostning af børns rettigheder, og dette skal forhindres.

b) Tjenesters forretningsmodel og fastholdelsesmekanismer

Mange digitale tjenesters forretningsmodeller er baseret på annoncesalg, og den model er ikke altid etisk, da den bygger på logikker, som ofte strider imod hensyn til barnets og brugernes rettigheder. Dette sker, når forretningen bygger på fastholdelse, tidsforbrug og annoncering, og vi har set, hvordan det har ledt til massiv udbredelse af (uetiske) metoder til fastholdelse af brugerne.

Eksempelvis brugen af indholdsanbefalingssystemer og autoplay, som automatisk viser tiltagende ekstremt indhold, hvilket bliver på bekostning af brugerens oplyste, frie valg, tidsforbrug og beskyttelse mod uønsket og potentielt skadeligt indhold, jf. afsnittet om 'dark patterns'. Indholdsanbefalingerne bliver tiltagende ekstreme, hvilket kan lede unge mod psykisk mistrivsel samt selvskade, spiseforstyrrelser og radikaliserings.¹⁵

Derudover eksponeres børn for kommercielt indhold i enorm grad på digitale tjenester, det gælder kommercielt indhold som vi beskytter børn imod andre steder, fx usunde fødevarer og pengespil, kommercielt indhold, der fremstår som ikke-kommercielt indhold, fx influencers anbefalinger og kommercielt indhold vedrørende produkter, som promoverer uhensigtsmæssige budskaber til børn, om fx rynkecreme eller makeup. Medierådet mener, at der skal være samme beskyttelse mod kommercielt indhold og budskaber i det digitale miljø, som vi har i den fysiske verden.

---

¹⁵ The Wall Street Journal, 2021: Facebook Files-series og beretningerne fra whistleblower Frances Haugen

Der er et dilemma mellem retten til privatliv og den massive overvågning og kontrol fra tjenester og til tider fra forældre. I disse dilemmaer skal de digitale tjenester stille sig til rådighed og belyse alle aspekter heraf, mens Kommissionen og fx SICs m.fl. træffer beslutningerne omkring afvejningerne og offentliggør dem af hensyn til en ensartet forståelse for børns bedste og rettigheder samt implementering.

3. 5C og Child Impact Assessment (konsekvensanalyse)

a) Tjenesterne skal løfte bevisbyrden

Medierådet for Børn og Unge mener, at det er enormt vigtigt med en risikobaseret tilgang til børnebeskyttelse. Medierådet henviser desuden til Livingstone og Stoilovas risikooverblik¹⁶, som er mere nuanceret end OECD's. Det bør være tjenesterne som dokumenterer, at deres tjeneste er uden væsentlige risici for børn og øvrige brugere. I den forbindelse er obligatorisk, effektiv og privatlivsbevarende aldersverificering afgørende og i samme omgang implementering af alderstilpasning.

Et eksempel på denne manglende forudgående risiko- og konsekvensvurdering vedrørende børns sikkerhed og trygheder er, Snapchats udbud af funktionen MyAI (AI chatbot) til børn, som udgør en risiko i form af relations-dannelse med en generativ kunstig intelligens, hvis konsekvenser ikke kendes, men som fx vil kunne isolere barnet fra fysiske relationer og fællesskaber. Desuden var MyAI ved lancering ikke tilstrækkelig risikovurderet, da den bl.a. introducerede børn til skadeligt og ulovligt indhold.^{17 18} Derfor er det væsentligt, at det pålægges tjenester at dokumentere deres produkter/services' sikkerhed *forud* for lancering. Yderligere skulle brugerne betale for at slippe for funktionen – hvilket vil sige at børn og forældre, i tillæg til at blive udsat for en ikke-risikovurderet funktion, skulle betale for børnebeskyttelse. Det er selvsagt urimeligt. Funktioner skal risikovurderes forinden og højest mulige tryghed og sikkerhed bør være standardindstillingen (default), og hertil kan unge og forældre slå funktioner til og fra efter ønske.

Forskellige risici kan have forskellige konsekvenser. Konsekvenserne kan variere i alvorlighedsgrad og været betinget af eksponeringen for denne type risici, fx i antal eksponeringer for en bestemt indholdstype eller tiltagende ekstremt indhold via anbefalingssystemer. Hvordan en given risiko påvirker et barn, vil spille sammen med barnets sociale, fysiske, psykiske, familiære eller økonomiske omstændigheder og selvfølgelig barnets alder. Børn i forskellige aldre har forskellige behov iht. deres modenhed og udvikling. Børn på 12 år har

¹⁶ Livingstone, S., & Stoilova, M. (2021). The 4Cs: Classifying Online Risk to Children. (CO:RE - Children Online: Research and Evidence) <https://doi.org/10.21241/ssoar.71817>

¹⁷ DR.dk artikel fra 24. maj 2023, Eksperts værste AI-frygt er blevet til virkelighed: Snapchat-bot giver børn detaljerede råd om at selvskade, : <https://www.dr.dk/nyheder/viden/teknologi/eksperts-vaerste-ai-frygt-er-blevet-til-virkelighed-snapchat-bot-giver-boern>

¹⁸ DR.dk artikel fra 30. nov 2023: Medierådet: My AI på Snapchat er ikke sikkert for børn <https://www.dr.dk/nyheder/indland/medieraadet-mv-ai-paa-snapchat-er-ikke-sikkert-boern>

brug for andre tiltag for at deltage alderssvarende end et barn på 17 år har. Derfor skal vurderingen af risici kobles til børns alder og generelle udviklingsniveau og andre omstændigheder, som børn kan have – psykisk, fysisk, økonomisk osv.

b) Indhold i konsekvensanalyser (Child Impact Assessments)

En child impact assessment (CIA) skal tage afsæt i barnets bedste og rettigheder i øvrigt. Børns rettigheder skal være den overordnede målestok for vurderinger relateret til børnebeskyttelse.

Grænserne for de risici en tjeneste må have samt metoder til at vurdere dette og implementering af relevant alderstilpasning, skal ikke defineres af tjenesterne, men af Kommissionen.

Jævnlige møder mellem Kommissionen og nationale Sikker Internet Centre, børneorganisationer m.fl., kan være fora for drøftelser af disse grænser og tjenesters afrapporteringer og hertil om nogle af disse grænser skal rykkes, justeres eller nye indføres. I samme forum kan udformningen og den løbende justering af CIA'en også drøftes, således af medlemsstater og Kommissionen sætter rammerne for, hvad der ikke ønskes for børn i det digitale miljø.

Børn, unge, forældre og eksperter skal involveres i udviklingen af alderstilpassede digitale tjenester.

Kommissionen kan med fordel kræve en beskrivelse af tjenestens forretningsmodel og de økonomiske greb (herunder annoncering) samt de adfærdsdesigns, som tjenesten benytter, under 'produktfunktioner'. Dette for at skabe transparens omkring eventuel manipulation, begrænsning af brugernes frie valg og konsekvenser for de øvrige rettigheder.

Der kan findes inspiration til arbejdet med CIA hos Australiens eSafety Commissioners Schedule 1 – Social Media Services Online Safety Code (Class 1A and Class 1B Material) og i Englands Online Safety Act section 11.

4. Anfør gerne god praksis eller anbefalinger, som afhjælper nogle af de tidligere nævnte fem former for risici for ovennævnte faktorer. Henvi til eventuel eksisterende dokumentation, forskning eller ressourcer, der kan understøtte den foreslåede gode praksis

Tjenester skal være sikre og rettighedsunderstøttende 'by design'. Dokumentation for god praksis kan være svær at finde i dag. Der er dog inspiration at hente fra Australiens eSafety Commissioner¹⁹, eksempelvis deres implementeringsprincipper omkring tryghed per design/safety by design'.

¹⁹ eSafety Commissioner, AUS. <https://www.esafety.gov.au/industry/safety-by-design>

Organisationen 5Rights har i samarbejde med London School of Economics lavet flere rapporter omkring principper i designs, der understøtter børns rettigheder, eksempelvis med rapporten 'Playful by design'.²⁰

Desuden understøtter pointerne, som er nævnt i punkt 1-3, god praksis ved:

- At sætte børns rettigheder i centrum for digitalt design
- At tjenester pålægges et redaktøransvar og styrket indholdsmoderation
- At tjenester indfører aldersgrænser, aldersverificering og alderstilpasning
- At tjenester skal risikovurdere deres tjeneste og nye funktioner inden idriftsættelse og løfte bevisbyrden for, at tjenesten er tryk og sikker nok ud fra Kommissionens fastsatte definitioner og afgrænsninger
- Styrket håndhævelse af EU-lovgivning
- At oprette samarbejdsforum for drøftelser af alderstilpasning, definitioner, CIA og nye risici mellem Kommissionen, statslige myndigheder, SIC's og andre.

Kommissionen kan desuden overveje at oprette tiltag som økonomisk støtter udviklingen af europæiske, etiske og børnerettighedsunderstøttende digitale tjenester, både onlineplatforme og spiltjenester.

---

²⁰ Livingstone, S. & Pothong, K. (2021). Playful by Design: A Vision of Free Play in a Digital World. Digital Futures Commission (London: 5Rights Foundation).